

andre færøske Fiskere — at vi gaar til Bunds med vor Løgiste. Naar saa det næste Skib savnes med Mand og Mus og man er fortrolig med at det er paa Grund af Raadenskab, saa rejs os en Sten paa Tveraa og skriv disse alvorlige Ord paa dem: **Lagtinget drev dem i Døden!**

De færøske Fiskere vender sig fra Lagtingets to Partier og gaar til Valg med Socialdemokratiet, der kæmper for Fiskernes og Arbejdernes Interesser! Hav Omsorg for vort Farefulde Hverv. Stem med Socialdemokratiet! *En Fisker.*

Ferskfiskasølumálið á Ríkisdegi.

Væntaði hr. Slebsager, at Føroya fiskimenn skuldu kyssa koyrillin?

Síðani Føroya Fiskimannafelag sendi bræv sitt, ið opinberað var her, til »Rígsdagens socialdemokratiske Parti«, hevur verið nógv gól um, at málið var gjørt politiskt. Landstingsmaðurin hevur gjøgnum »Dimma-lætting« gramt seg hervuliga um, at málið um koluskipið og is-verkini er gjørt politiskt, og »Dimma« hevur eftir ringum evnum roynt at sneiða sær eitt litið valgagn burtur av, sum hon best kann, deils við at rósa ríkisdagsmonnum fyrri teirra iðnskap, (Fiskimannafelagið hevur ikki lopið á teir), og deils við at hava víðtalar við harra Holm-Jacobsen, — men leskjuligt er hetta agnið ikki, og vónandi verður tað skjótið innan 23. »Tingakrossur« hevur roynt at friga seg og heldur, at Eftersøe og flokkfelagar hans helst sjálvir munnu vera atvoldin, um málið er vorðið politiskt, og tað kann væl vera. Sannleikin er tann, at tað sum loypti so miklan kvøkk í hetta stóra mál, at allir nú kappast um at fremja tað, var bræv fiskimannafelagsins. Frammanundan var alt bert tvørskapur og himpr; men hetta nevnr »Tingakrossur« einki um (man hann vilja fjóna tað, sum Føroya fiskimenn hava gjørt málinum til frama)? Er tað nakar, ið hevur loypt partapolitikk í hetta góða og gagnliga mál, so er tað ríkisstjórnin Madsen-Mygdal—Slebsager, og eingin annar. Sambands-oddamenninir gjordu málið um skipalanini til partapolitisk mál á lögtingi, og stalbroður teirra á ríkisdegi hava gjørt tað sama við hetta málið har: roynt at raka tað at sær fyrri fyrst at fremja tað sum eina sjónhvøving fyrri fiskimonnum, meðan val fara fram, og síðan lata stórkapitalistarnar í D. F. D. S. fáa rómán at sleikja, tá avturkar.

Føroya Fiskimannafelag stendur frítt frá øllum partapolitikki, og tað hevur onga grund til at styðja nakran flokk fram um annan vegna tess, at tað hevur limir innanfyri allar flokkar í Føroyum, tað hevur bert til endamáls at fremja tey økonomisku krav, sum eru fiskimanninum til frama, og hesa ferð var vegurin til socialdemokratagalistur, kann vera at hann er tað í heilatið, tað vilja tíðir prógva.

Fiskimannafelagið hevur allar dagar verið væl hugað fyrri »Skipafelagnum Føroyar« eins og Føroyingar yvirhøvur, ti tað er eitt gagnligt verk fyrri landið,

og ti tað er stovnað mest av fiskimonnum og lögtingi í felag.

Fiskimannafelagið var ti frá fyrstu stund samt um, at »Skipafelagið Føroyar« var best skikkað til at driva koluskipið, og fiskimenn fylgdu væl við, ta skipafelagið royndi at fáa Hull-rutuna ilag og sókti ríkisstjórnina um lán til skip, tað trúðið so væl til stjórnina, at tað væntaði hana fara at jatta; men tá tað frættist, at stjórnin ikki bert hevði sagt kortanei; men hartil avreitt okkara planir til D. F. D. S., vandi felagið sær frá stjórnini, eins og allir rættskafnir Føroyingar. Eitt tilkið útvald hað móti Føroyafólki kundi hin føroyski fiskimaðurin ikki tola og tigi til.

Nú tykist hr. Slebsager tað at vera underligt, at fiskimannafelagið ikki vandi sær beinvegis til stjórnina istaðinfyrri gjøgnum socialdemokratir á ríkisdegi.

Vit hava illt við at fata hugsnarhátin hjá hesum ráðharra. Hann hevði já eftir øllum, sum fram var komið her, sagt nei fyrri lanið, og nógv verri enn sagt nei, hann hevði sviðið álít skipafelagsins, og gjørt eina í okkara eygum ljóta gerð. Skuldu vit so fara at ganga biddara-gongd aðrúferð til valdsmannsins?

— Illa man hr. Slebsager kenna kynið í Føroyingum, tá hann heldur so; ikki eru Føroya fiskimenn sinnaðir til at kyssa tann koyril, sum sligið teir hevur so grimiliga; men ríkisskassan vildu teir tó heita á, og var so annar vegur at ganga enn til tann flokk á ríkisdegi, sum megnargalistur er og stjórnin imóti? Hitt var vannvirðislig gongd at bóna hann aðru ferð, sum ikki bert hevði sýtt, men eisini hað. Nú tykist málið vera komið í betri lag. Eftir hvat frætt er, vilja vælhugaðir menn úr øllum flokkum fremja tað uttan um ríkisstjórnina, um ikki gongur betur; og tað tykist eisini, at stjórnin sjálf er komin til eina betri hugsan og er fús at fremja tað, bert socialdemokratir taka teirra uppskot aftur. Til tess eru teir fúsir, so nú stendur stjórnin í boði aðru ferð, men tó undir tilikum treytum, at hon ikki so lættliga kann stökka frá og skjóta D. F. D. S. fram um seg sum áður. At socialdemokratir soleiðis halda hr. Slebsager til eldin og dugna Føroya fiskimonnum, skulu teir hava tók fyrri. Partapolitikkur er eingin í hesum máli uttan tann, sum ríkisstjórnin ger; men økonomisk sæð er málið eitt politiskt mál fyrri allar Føroyingar í felag. *F. S.*

Formannsvallið. Leygarkvöldið 14. januar kl. 9 vóru stemmunar taldar, og varð úrslitið, at Gunnar Winther á Sandi varð formaður við 231 stemmum, J. H. Danbjørg í Porkeri næstformaður við 191 stemmum. Síðani fógu Jacob Johannes Matras á Viðareidi 168, Johan M. Fr. Poulsen á Strøndum 149 og J. A. Djurhuus í Kollafirði 147 stemmur.

Luttøkan í valinum var ikki stór imóti sum vant er at vera í felagnum; bert ca. 44% av felagslimunum stemmaðu.

Limagjaldið fyrri 1928 (er tað ovhøgt?) Sum lógin ásetur, verður limagjaldið ásett av stjórnini á ársfundinum fyrri eitt ár isenn; tað er ti heldur merkjuligt, at nú koma inn krav frá felagslimunum um at lækka tað fyrri 1928.

Tað var ásett á ársfundinum í novbr. 1927 til at verða 6 kr. fyrri teir, sum rinda heima, og 7 kr. fyrri teir, sum rinda uttansóknar, og allir felagslimir mugu vita, at hetta gerst ikki um aftur í ár uttan lógbrot.

Grundirnar til, at hesi krav koma fram, eru ikki ringar at skilla, tær liggja í teim ringu tíðunum. Sum árið hevur verið í ár, eru seks krónur nógvur peningur fyrri mangar fiskimenn, og tað er syrgjálgt, at tað skal vera so vordíð, at limagjaldið til fiskimannafelagið skal vera ein byrða.

Sjálvsagt er tað ein spurningur, um limagjaldið er ovhøgt; men tað er ein spurningur, sum frá einum felagsstjórnarmálið má vera svaraður við nei.

Sum felagið nú arbeidir, eru tess útgjöld so mikið stór — burtursæð frá blaðnum, sum avtikið er, at tað ikki hevur stórra peningafangongd, enn neyðturvuligt er. Ta fyrstu tíðina var limagjaldið bert 1 kr., men tá tíðina var felagið eisini litið ment og litið vurt. Tað var eina vegna uppofran av tíð og iðnskapi av teimum, ið felagnum stjórnaðu, serliga av formanninum S. P. úr. Konoy, at felagið stóð seg.

Tá var felagið ikki ment at hjálpa fiskimonnum at fáa inn pening og annað tilkið, nú hevur tað í mong ár innkasserað millum 50 og 100.000 kr. um árið, umframt at felagið hesi síðstu árin hevur hjálpt fiskimonnum við fiskasølu og roknað mong skip av hvørt ár. Verður limagjaldið lækkað niður í helvt, verður felagið fátækt um eini 4—5 ár og doyri í armóð. Ti missur tað peningin, tað hevur spart sær, fær tað ikki arbeitt, og eingin hevur ótta fyrri, at tað vil taka sær av at fremja rætt fiskimannana.

Væl eru tíðirnar ringar, og eingin veit betur enn stjórn fiskimannafelagsins, hvussu trongligt tað er við peningi hjá fiskimonnum, men ivaleyst eru tær 6 krónurnar í limagjald, sum fiskimaðurin letur, tær, sum hann minst hevur ráð til at spara. Ringar eru tíðirnar, sum tær eru, og illa fær hann fatar á peningi sum er; men verri verða víðurskiðini, um felagið fellur á knæ. Heldur kundi tað verið betri vónir, um felagið var so megnarligt, at tað kundi sett igongd stórar og gagnligar felagsfyrirtekur í fiskiskapi og fiskitilvirkan og sølu; men vegurin til tess er ikki at minka um inntøkur felagsins. Frá skattum slepst ikki, og av øllum skattum, fiskimaðurin letur, tora vit at siga, at tær seks krónurnar í limagjald eru tær, sum hann sær mest eftir, ti má eingin, sum unnar felagnum liv, hugsa um at lækka limagjaldið. Tað er litið afturimóti, hvat limagjöld eru í øðrum londum.

Eitt árið kom her ein Svenskari, ið skuldi skriva seg inn í felagið, hann fekk so kvittan og rindaði seks krónur; tá hann var komin í dygnar

til at fara, vandi hann sær og segði: »Máste jag ikke betale for næste måned samtida?«

Tá hann fekk at vita, at tað var fyrri 12 mánaðir, hann hevði rindað, rysti hann høvur, flenti burtur øðrumegin og fór á dyr.

So biliga var hann ikki sloppin fyrr.

De italienske Trawlere.

Hvad gjorde Lagtinget, da Italienerne søgte om Tilladelse til at etablere Stordrift paa Færøerne?

Man vil erindre, at et stort italiensk Selskab først 1925 og saa i 1926 har søgt om Tilladelse til at anlægge en Stordrift paa Færøerne. Selskabet havde mange Trawlere, disse havde hidtil været stationerede i Coxhøfen i Tyskland. Men da Fiskeriet for største Delen foregik paa Nordhavet, vilde Selskabets Indehavere forsøge at henlægge Fiskerflaadens Basis til Færøerne. Selvfølgelig var der en Del Folk der næsten stod paa Hovedet af Ærgrelse, og ikke paa nogen Maade vilde gaa med til at lade Italienerne komme hertil, endsiges stationere deres Fiskerflaade. Om man lægger Mærke til, saa var det ikke den stor Del af Folket, der kun saa sort i sort vedrørende den italienske Trawlervirksomhed. Købmænd og Redere o. l. Hvorimod den jævne Befolkning, saa i en saadan Drift Mulighed for bedre økonomiske Forhold for Befolkningen, da en saadan Drift baade vilde medføre Arbejde og Indtægter, saavel paa Land som ombord i Skibene. Selvfølgelig bilste den færøske Arbejder og Fisker en saadan Drift velkommen.

Men dette skulde færøske Fiskere og Arbejdsmænd ikke få megen Glæde af, det skulde Færøernes Lagting nok sørge for. De to Partier der ellers er uenige naar det gælder Sager af mindre Vigtighed, fandt hinanden her i Hensigten at hindre at denne Virksomhed etableredes paa Færøerne, men Flertallet og Mindretallet havde hver sin Maade at afvise Italienerne paa. Den ene Part fraraadede og den anden tilraadede, men paa saa haarde Betingelser, at det gjordes umuligt at starte Virksomheden paa Færøerne. Saaledes handler de to Partier i Lagtinget.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Kalbaksmáðurin og „Tróndur“.

Tað undraði meg nógv at lesa »Dimmaletting« nr. 3 í ár og siggja ein ein kalbaksmann brygda skiparinum á »Trónda« fyrri ikki at sigla í góðum veðrið, so góðum, at hin víðagitni »Sejagrynnane« ikki brýtur og at smábátar royna við linu á Tanga-fjørði.

Í hvussu so er, æntin má »Tróndur« ikki hava verið í standi ella eisini hevur skiparin ikki hildi tað verið veður at farið; ti hann hevur plott stórra sund og høv enn Sundalagi og sæð øðilgari brot enn tey ið kunnu siggast á »Sejagrynnuni«.

Hevur »Ruth« plott sjógvar og farið í gláðustroki í Sundalagnum, so hevur skiparin á »Trónda« eisini gjørt tað og tað á stórum høvum.

»Tróndur« kagaði niðan um Hvítanes, ikki mundi hann troysta sær longur, ti snæraði hann á og slapp sær aftur á básina. At skip hava bás, havi eg ikki sæð ella hoyrt fyrr enn August Jacobsen ger meg kunnigan við tað. Nei, sjógvurin er annað enn ein básur at standa á og fara á, kann eg siga, sum ein eldri

sjómaður.

Enkebørnsloven.

Vor Omtale af Enkebørnsloven i Nr. 25 af nærværende Blad, har vakt Interesse for dennes Lovs Benyttelse paa Færøerne.

Ved nærmere Undersøgelse, viser det sig at de Beløb som vi fremdrog den Gang, var hentedes fra den oprindelige Lov om Understøttelse til Børn af Enker.

Omhandlede Lov er ved Anordning gjort gældende for Færøerne, og Beløbet er for Færøernes Vedkommende nedsat saaledes:

120 Kr. indtil Barnet har fyldt 4 Aar.	100 — — — — — 12 —
4 — — — — — 14 —	

Enkebørnsloven er ikke den eneste af de sociale Love, der undergaar en Forringelse, for de sættes i Kraft paa Færøerne.

Der er saa meget mere Grund til ved det kommende Lagtingsvalg at gøre sin Indflydelse gældende for at få den sociale Lovgivning gennemført tilpassede efter færøske Forhold. Dette er et af Hovedpunkterne i det færøske Socialdemokratis Program.

Lýsingar

Alle bør bruge:

„Rita“ Sæbespaaner.

Skrubbifon „R. A.“

„Tjaldur Sæben.“

„OKKARA“ Toiletsæber.

De bedste. De færøske. De drejeste.

Til Generalforsamlinger o. l.

udlejes »Havnar Arbeidsmannafelags« Mødesal i Vágshotn. Henvendelse til

Anton Andresen.